Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti Arasında İmzalanan Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 19 . 7 . 1974 - Sayı : 14950)

No. **1831** — **Kabul tarihi** **9 . 7 . 1974**

MADDE 1. — 8 Ekim 1973 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti arasında Cezaî konularda Adlî Yardımlaşma Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE YUGOSLAVYA SOSYALİST FEDERATİF CUMHURİYETİ ARASINDA CEZAÎ KONULARDA ADLÎ YARDIMLAŞMA SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti Hükümeti,

Egemenlik, ulusal bağımsızlık, hak eşitliği ve içişlerine karışmama ilkelerine dayanarak, cezaî konularda adlî yardımlaşma ile ilgili sorunları ortaklaşa düzenlemek arzusu ile aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

Madde — 1

Yardımlaşma taahhüdü

Âkit Taraflar, bu Sözleşmede öngörülen şartlar çerçevesinde, cezaî konularda adlî yardımlaşmada bulunmayı, karşılıklı olarak taahhüt ederler.

Madde — 2

Yardımlaşmanın kapsamı

Cezaî konularda adlî yardımlaşma, adlî kovuşturmaya ilişkin karar ve belgelerin tebliğini ve bildirilmesini, kovuşturma evrakı ile ilgili işlemlerin yerine getirilmesini ve adlî sicil kayıtlarının teati edilmesini kapsar.

Madde — 3

Yardımlaşmanın reddi halleri

1. Talep edilen Tarafça, siyasî nitelikte veya bunlara mürtebit suçlardan veya, sadece askerî yükümlülüklerin ihlâline ilişkin suçlarla gümrük, vergi, harç ve kambiyo alanlarına giren suçlardan sayılan fiillere ilişkin olması halinde, yardımlaşma talebi reddedilebilir.

2. Aşağıdaki fiiller, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen siyasî suçlardan veya bunlara mürtebit suçlardan sayılmayacaktır :

a) Açık bir çatışmada işlenmiş olması hali dışında, teşebbüs ve iştirak de dahil olmak üzere, hayata kastetme;

b) Uluslararası çok taraflı sözleşmelerin hükümleri uyarınca kovuşturma yükümlülüğü bulunan suçlar.

3. Talep edilen Tarafça, egemenliğine, güvenliğine ve kamu düzenine zarar verecek nitelikte sayılan yardımlaşma talebi reddedilebilir.

Madde — 4

İstinabeler

1. Âkit Taraflardan herbiri, sanıkların soruşturmalarının yapılması, tanıkların, bilirkişilerin ve zarar görmüş tarafların dinlenmesi gibi kovuşturma işlemlerinin yerine getirilmesi amaciyle, diğer tarafa istinabe evrakı gönderebilir.

Talep edilen Taraf, istinabeyi, kendi mevzuatı uyarınca yerine getirecektir.

2. Eşyanın aranmasına veya eşyaya el konulmasına ilişkin istinabeler, aşağıdaki şartlar dahilinde yerine getirilir :

a) İstinabede belirtilen suç, suçluların iadesine imkân verecek nitelikte olmalıdır;

b) İstinabenin yerine getirilmesi, talep edilen Tarafın mevzuatına uygun olmalıdır.

3. Talep edilen Taraf, istenen dosyaların ve belgelerin onaylı örnek ve fotokopilerini gönderecektir.

Bir istinabenin yarine getirilmesi için gönderilen şeyler, talep edilen Tarafın bunlardan vazgeçtiğini açıkça bildirmemesi halinde, Talep eden Tarafça, mümkün olan en kısa zamanda geriverilecektir.

4. Talep edilen Taraf, görülmekte olan bir dava nedeniyle kendisi için gerekli bulunduğu hallerde, söz konusu şeylerin gönderilmesini erteleme hakkını saklı tutar.

5. Talep edilen devlet, talep eden devletin açık isteği üzerine, bu devlete, istinabenin yerine getirildiği tarih ve yer hakkında bilgi verecektir.

Talep edilen devlet kabul ederse, talep eden mahkemenin temsilcileri gibi, davaya taraf olanların temsilcileri de, gözlemci sıfatiyle, istinabenin yerine getirilmesinde hazır bulunabilirler.

Madde — 5

Tebligat

1. Bir Âkit Tarafın yetkili makamları, diğer Âkit Tarafın adlî makamlarınca düzenlenen her türlü belgeyi, yürürlükte bulunan kendi usul ve kanunlarına uygun şekilde tebliğ edeceklerdir.

2. Tebliğatın yapıldığı, talep edilen Taraf makamının, yürürlükteki kendi usul ve kanunlarına uygun şekilde tanzim edeceği ve üzerinde tarih ile muhatabın ve tebligatı yapmakla görevli memurun imzaları bulunan bir mazbata veya, tebligatın yapıldığını, şeklini ve tarihini belirleyen bir şahadetname ile belgelendirilecektir.

Talep edilen Taraf, tebliğ mazbatasını veya şahadetnameyi, tebligatın usulüne uygun olarak yapıldığını belirten bir belge ekinde, talep eden Tarafa gönderecektir.

3. Tebligat yapılamamış ise, talep edilen Taraf, talep eden Tarafa, bunun nedenini bildirecek ve aynı zamanda, belgeleri de iade edecektir.

4. Âkit Taraflardan herbiri, zor kullanmaksızın, diplomasi veya konsolosluk memurları aracılığı ile, kendi uyruklarına tebligatta bulunma hakkını saklı tutar.

Madde — 6

Yazışma yolları

1. Adlî yardımlaşma talepleri diplomasi yolu ile gönderilecektir.

2. Diplomasi yolu, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyetindeki Cumhuriyetler ve Özerk Sosyalist Bölgeler Adalet sekreterlikleri arasında, taleplere ve diğer belgelere ilişkin olarak, doğrudan doğruya yazışma imkânını ortadan kaldırmaz.

3. Âcil durumlarda, talep eden devletin yetkili adlî makamları, istinabe evrakını, talep edilen devletin yetkili makamlarına doğrudan doğruya gönderebilirler.

Madde — 7

Yazışma dili

Adlî yardımlaşma talepleri, talep eden devletin dilinde veya dillerinden biri ile yazılır.

Ancak, bu taleplere ve bunlara ekli belgelere, talep edilen devletin dilinde veya dillerinden birinde veya, Fransızca dilinde yapılmış onaylı çevirileri iliştirilecektir.

Madde — 8

Taleplerin şekli

1. Adlî yardımlaşma talepleri ve bunlara ekli belgeler, yetkili makamın imza ve mühürünü taşıyacak veya, söz konusu makam tarafından geçerliliği belirtilecektir. Bu belgelerin tasdiki gerekmez.

2. Adlî yardımlaşma taleplerinin şekli, talep eden Tarafın mevzuatına bağlıdır.

Madde — 9

Taleplerin muhtevası

1. Adlî yardımlaşma talepleri, aşağıdaki bilgileri ihtiva etmelidir :

a) Talep eden ve talep edilen makam;

b) Talebin konusu ve niteliği;

c) Sanığın veya mahkûmun adı, uyruğu ve işlenen suç.

2. Ayrıca, aşağıdaki bilgiler de verilecektir :

a) Tebligatlarla ilgili olarak :

— Tebliğ edilecek kararın veya diğer belgelerin niteliği;

— Muhatabın adı, adresi ve kimliğini saptamaya yarayacak mümkün olan diğer bilgiler;

— Muhatabın davadaki sıfatı.

b) İstinabelerle ilgili olarak :

— Suçlamaya ilişkin bilgiler ve olayların özet hikâyesi;

— Meselenin teferruatı ve talep edilen Tarafa düşen görev hakkında ayrıntılı tüm bilgiler.

3. Tebligatın yapılması için bir tarih saptanmışsa, belgeler, talep edilen Tarafa, bu tarihten en az 60 gün önce gönderilecektir.

Madde — 10

Taleplerin yerine getirilmesi

1. Talep edilen Taraf adlî yardımlaşma talebini yerine getiremiyorsa, nedenlerini de belirterek bundan, talep eden Tarafı süratle haberdar edecektir.

2. Talep edilen makam yetkili değilse, adlî yardımlaşma talebini yetkili olan makama iletecektir.

Madde — 11

Tanık ve bilirkişilerin mahkeme önüne çıkmaları

1. Talep eden Taraf, bir tanık veya bilirkişinin kendi yargı makamları önüne şahsen çıkmasını özellikle gerekli buluyorsa, tebligatla ilgili celpnameye ilişkin isteminde bu hususu belirtecektir. Talep edilen Taraf, bu tanık veya bilirkişiyi mahkemeye davet edecek ve alınacak cevabı, talep eden Tarafa bildirecektir.

Tebliğ edilmesi talebinde bulunulan celpnameye icabet etmeyen tanık veya bilirkişi, söz konusu celpnamede ceza ihtarları bulunsa dahi, talep eden Tarafın ülkesinde, sonradan bu ülkeye kendi rızasıyle gitmesi ve usulüne uygun şekilde yeniden celp edilmesi halleri dışında, hiçbir cezaya veya baskı tedbirine konu olamaz.

2. Celpnamede, verilecek tazminatın yaklaşık tutarı ile ödenecek yolluk ve ikamet giderleri belirtilmelidir.

Madde — 12

Tanık ve bilirkişilerin dokunulmazlığı

1. Bir celpnameye icabet ederek talep eden devletin adlî makamları önüne çıkan tanık veya bilirkişi, uyruğu ne olursa olsun, talep edilen devletin ülkesinden ayrılmadan önceki fiilleri veya mahkûmiyetleri nedeniyle, talep eden ülkede kovuşturmaya tabi tutulamaz, tutuklanamaz ve kişisel hürriyeti hiçbir şekilde kısıtlanamaz.

2. Bu maddede öngörülen dokunulmazlık tanık veya bilirkişinin orada bulundurulmasına adlî makamlarca artık gerek görülmediği ve ülkeyi terketme imkânına sahip olduğu andan itibaren 15 gün içinde ülkeden ayrılmadığı veya, bu ülkeye tekrar döndüğü takdirde son bulur.

Madde — 13

Yardımlaşma giderleri

1. Talep edilen taraf, bilirkişilerin masrafları ve ücretleri dışında, bu Sözleşme uyarınca yapılan adlî yardımlaşma sonucunda ortaya çıkan giderlerin ödenmesini isteyemez.

2. Talep edilen taraf, bilirkişilerin masrafları ve ücretleri için bir avans isteyebilir.

Madde — 14

Tazminat ile yol ve ikâmet giderleri

1. Tanık veya bilirkişiye, talep eden tarafça verilecek tazminat ve kendisine ödenecek yol ve ikamet giderleri, bu kimsenin ikametgâhının bulunduğu yerden itibaren hesaplanacak ve en az, mahkemesi önüne çıkacağı ülkede yürürlükte bulunan tarifeler ve yönetmelikler veya mevzuatça öngörülen nispetlere eşit tutulacaktır.

2. Talep eden devlet, tanık veya bilirkişi istekte bulunduğu takdirde, kendisine, yolluk ve ikamet giderleri için bir avans verecektir.

Madde — 15

Adlî Sicil

1. Âkit Taraflar, birinin adlî makamlarınca diğerinin uyrukları aleyhine verilmiş ve kendi ülkesindeki adlî sicile işlenmiş mahkûmiyet kararları hakkında karşılıklı bilgi verirler.

2. Bu bilgiler, her altı ayda bir, diplomasi yolu ile gönderilir.

3. Bu bilgilerin, diğer Âkit Tarafın diline veya dillerinden birine çevirisinin yapılması gerekli değildir.

4. Âkit Taraflar, adlî makamlarının talebi üzerine, adlî sicil örneklerini birbirlerine verirler.

Madde — 16

İhbar

1. Âkit Taraflardan herbiri, ülkesinde suç işleyip kendi ülkesine dönen diğer devlet uyrukları hakkında kovuşturma yapılması için, diğer Tarafa ihbarda bulunabilir.

2. Bu amaçla, onaylı çeviriler, fotokopiler ve ihbar konusu suçla ilgili diğer bilgilere ilişkin belgeler, ücretsiz olarak gönderilir.

3. Talep edilen Taraf, talep eden tarafa, talebine ilişkin işlemler hakkında bilgi verir.

Madde — 17

Yürürlüğe giriş

Âkit Tarafların herbiri, bu sözleşmenin yürürlüğe girmesi için kendi Anayasasının öngördüğü işlemlerin tamamlanmış olduğunu diğerine bildirecektir. Bu sözleşme, söz konusu bildirimlerin sonuncusunun yapıldığı tarihi izleyen ikinci ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

Madde — 18

Sözleşmenin süresi

1. Bu sözleşme, belirsiz bir süre için yapılmıştır.

2. Âkit Taraflardan herbiri, heran sözleşmeyi feshedebilir ve fesih, feshin ihbarının diğer Âkit Tarafça alındığı tarihten altı ay sonra hüküm ifade eder.

Ankara'da, 8 Ekim 1973 tarihinde, Fransızca olarak ve çift nüsha halinde düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına	Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti adına
Taha Carım	E. Kljun

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
2	47	93	17	68	135
6	91	3		70	171:172
	95	140:142		74	326,327:328,346,
	96	157:158,158,186:			362:363
		189			

I - Gerekçeli 56 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 95 nci Birleşimine, 371 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 74 ncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi Dışişleri ve Adalet Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Anayasa ve Adalet komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/62.